

[Christmas Møller.]

Ministre og Medlemmer besvare det, om vi nu alligevel ikke herinde skal passe paa med den Maade, hvorpaa vi lovgiver. Thi det er dog vel Meningen med den lige og almindelige Valgret, med Folkestyret, at Folket netop skal vide, hvad det er, vi vil, skal vide, hvad det er, vi foretager os. Og hvordan gaar det saa med disse 40 Valgmænd for mange? Ja, der skal jo til Efteraaret være Landstingsvalg i den nuværende 2den Landstingskreds, Sjælland udenfor København og Lolland-Falster, og i 5te Landstingskreds, Bornholm og Færøerne. For 5te Landstingskreds' Vedkommende har jeg ogsaa gjort Resultatet op, og det er følgende, at hvis man i 1920 kun havde haft 1 Valgmand for hver 2 000 Indbyggere og ikke for hver 1 000, vilde Venstre have faaet 9 Mandater, medens det nu fik 8. Og i Forvejen begunstiger hele den Valgform, vi har, de store Partier.

Jeg kan ikke anerkende det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Beregninger med Hensyn til Landstinget, gaaende ud fra Folketingsvalget. Nej, vi maa gaa ud fra Landstingsvalget og Landstingsstemmerne; men selv set i Forhold til Landstingsstemmerne er det jo en kendt Sag, at de store Partier i Kraft af Forholdstalsvalgmaaden, som den er, har Fordele paa de smaa Partiers Bekostning. Og saa har Ministeren den Dristighed her at komme med et saadant Forslag, hvorom der ikke staaer det fjerneste i Bemærkningerne udover et Ord om, at det ogsaa økonomisk vil betyde en Besparelse. Det vil betyde en sikker Landstingsgevinst for Venstre, naar man beregner det i Forhold til Valget i 1920.

For 2den Landstingskreds' Vedkommende er Forholdet dette, at der hjælper disse — jeg ved ikke, om man maa sige Manipulationer — ikke tilstrækkeligt, og da disse Manipulationer ikke hjælper tilstrækkeligt, deler man 2den Landstingskreds i det øvrige Sjælland, som man giver 10 Landstingsmandater, og Lolland-Falster, som man giver 2. Og hvad har det til Følge? Det har til Følge, at i Maribo Amtskreds faar Socialdemokratiet eet Mandat og Venstre eet, skønt det i Øjeblikket kun har til et halvt Landstingsmandat i denne Amtskreds.

Jeg tror da, jeg har Lov at sige, at et Valglovsforslag, der er behæftet med saadanne Mangler for Folketingets Vedkommende, som jeg har nævnt — og for Landstingets Vedkommende paa sin Vis endnu grellere, i hvert Fald overmaade grelt derigennem, at man ikke har rede-

gjort før det —, et Forslag, der er behæftet med saadanne Mangler, har ikke noget virkeligt Krav paa at blive ophøjet til Lov. Hvis Ministeren gerne vil have en Lov ud af det, er der jo nogle smaa tekniske Ændringer i Valgloven, om hvilke vi vil kunne forhandle, men det skal jeg ikke opholde det høje Ting med.

Det konservative Folkepartis Stilling til Valgloven, til Valglovsprincipperne blev saa tydeligt og klart tilkendegivet i Rigsdagssamlingen 1919—20, og den blev saa tydeligt og klart tilkendegivet igen i Rigsdagssamlingen 1923—24, at det er en politisk Urimelighed, at Ministeren har fremsat dette Valglovsforslag for det høje Ting. Det er endvidere politisk urimeligt af den Grund, at Venstre, som startede sit Ministerium med at erklære, at man ikke vilde søge sin egen Politik fremmet, her gaar ind for et System, som det ved, at alle andre Partier i dette høje Ting er imod.

Det konservative Folkeparti har givet Tilslutning til indenfor den nuværende Valglovs Rammer og Principper at medvirke til en Indskrænkning af Folketingets Medlemstal, men vi vil modvirke en Valgmaade, som forlader Systemet af 1920, som berører Vælgerne den Ret, de har, til frit at give deres Stemme paa den Mand i Amtet, som de helst vil stemme paa, og som berører Kandidaterne deres Ret til at stille sig i flere Kredse. Hvis man gik med til saadanne Ændringer, berører man efter vor Opfattelse Vælgerne en Ret og giver Organisationerne en Ret udover den, Organisationerne bør have. Og vi vil af al Kraft modvirke en Valglovsændring, som efter vor Opfattelse ikke — hvad mine Tal og Beregninger viser — er i Overensstemmelse med Grundlovens § 32.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingerne.

Folketingets næste Møde afholdes i Morgen, Onsdag den 18. Januar, Kl. 1 med følgende Dagsorden:

Fortsættelse af første Behandling af:

Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen.

Mødet hævet Kl. 4¹⁰.